

DECIZIE Nr. 257/2019 din 23 aprilie 2019

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din
Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice**

EMITENT: CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 623 din 26 iulie 2019

Valer Dorneanu - președinte
Petre Lăzăroiu - judecător
Daniel Marius Morar - judecător
Mona-Maria Pivniceru - judecător
Livia Doina Stanciu - judecător
Simona-Maya Teodoroiu - judecător
Varga Attila - judecător
Patricia Marilena Ionea - magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Rahela Neacșu în Dosarul nr. 353/96/2017 al Tribunalului Harghita - Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.249D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.699D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Mihai Neacșu în Dosarul nr. 1.509/96/2017 al Tribunalului Harghita - Secția civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra înscrisurilor depuse la dosar de autorii excepțiilor de neconstituționalitate, prin care solicită admiterea acestor excepții și judecarea în lipsă a cauzelor.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 2.249D/2017 și nr. 2.699D/2017, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.699D/2017 la Dosarul nr. 2.249D/2017, care este primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată. În acest sens invocă Decizia Curții Constituționale nr. 614 din 6 octombrie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea nr. 3 din 14 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 353/96/2017 și prin Încheierea nr. 2 din 18 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.509/96/2017, **Tribunalul Harghita - Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice**. Excepția a fost ridicată de Rahela Neacșu și Mihai Neacșu cu prilejul soluționării unor acțiuni în contencios administrativ și fiscal în care au solicitat anularea deciziilor emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice Brașov - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Harghita privind obligația de plată a unor sume reprezentând contribuția de asigurări sociale.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia arată, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, întrucât prevăd că sunt asigurați în sistemul public de asigurări sociale persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat. Or, arată că din venitul brut nu sunt scăzute cheltuielile deductibile și este posibil ca, prin scăderea acestor cheltuieli, venitul net rezultat să fie mai mic decât suma reprezentând contribuția de asigurări sociale. O asemenea soluție vine în contradicție cu dispozițiile art. 11 alin. (3), art. 27 alin. (1), art. 31 alin. (3) și art. 36 din Legea nr. 263/2010, precum și cu dispozițiile art. 23 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011. De asemenea, consideră că sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 21, art. 16 alin. (1) și (2), art. 22 alin. (1), art. 26, 47 și 52. Totodată susține că sunt înfrânate și prevederile constituționale ale art. 20 prin raportare la art. 6 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 din Protocolul nr. 12 la aceeași convenție.

10. **Tribunalul Harghita - Secția civilă** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt contrare art. 16 alin. (1) și (2) și art. 47 din Constituție în măsura în care se interpretează că nivelul contribuției de asigurări sociale se stabilește raportat la venitul brut realizat de membrii întreprinderii individuale și întreprinderii familiale, și nu raportat la venitul net.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens invocă cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 709 din 29 noiembrie 2016. De asemenea, raportat la criticile vizând încălcarea art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, amintește cele reținute de instanța de contencios constituțional potrivit cărora "principiul constituțional al

egalității în drepturi a cetățenilor [...] presupune aplicarea unui tratament juridic identic persoanelor aflate în situații similare. Pe de altă parte, însă, acest principiu nu exclude instituirea unui tratament juridic diferențiat persoanelor aflate în situații diferite". Având în vedere această jurisprudență, arată că diferența de tratament se justifică, întrucât persoanele încadrate în ipoteza textului de lege supus analizei de constituționalitate constituie o categorie distinctă. Cu privire la criticile referitoare la încălcarea art. 47 alin. (1) din Constituție, arată că legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale convenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul lor valoric, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, dispoziții potrivit cărora: "(1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii: [...]

IV. persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și care se află în una dintre situațiile următoare: [...]

b) membri ai întreprinderii individuale și întreprinderii familiale."

16. Curtea constată că dispozițiile art. 6 alin. (1) pct. IV au fost modificate, începând cu data de 1 ianuarie 2018, prin art. 1 pct. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul asigurărilor sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.010 din 20 decembrie 2017, și, ulterior, prin art. IV pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2018 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 23 martie 2018. Având în vedere însă că dispozițiile art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010 au produs efecte juridice în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate în redactarea criticată de autorii excepției, precum și cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căroră "sunt supuse controlului de

constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare", Curtea urmează să se pronunțe asupra conținutului dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010, așa cum acesta a fost invocat de autorii excepției.

17. Autorii excepției apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt contrare următoarelor texte din Constituție: art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 21 privind accesul la justiție, art. 26 privind viața intimă, familială și privată, art. 47 referitor la nivelul de trai și dreptul la pensie și art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. De asemenea, invocă încălcarea art. 20 din Constituție referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului prin raportare la dispozițiile art. 6 și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind procesul echitabil și interzicerea discriminării și art. 1 din Protocolul nr. 12 la convenția mai sus amintită, referitor la interzicerea generală a discriminării.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorii acesteia critică dispozițiile art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010, întrucât raportează obligația de asigurare în sistemul public de pensii la venitul brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, și nu la venitul net. Astfel, se poate ajunge la situația în care cuantumul contribuției de asigurări sociale să depășească venitul net rezultat.

19. Referitor la opțiunea legiuitorului de a stabili venitul brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat drept criteriu pentru obligația de asigurare în sistemul public de asigurări sociale a membrilor întreprinderilor individuale și ai întreprinderilor familiale, Curtea, prin Decizia nr. 709 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 1 martie 2017, paragraful 14, a reținut că "perspectiva legiuitorului vizează [...] realizarea unui venit anual care justifică reținerea contribuției de asigurări sociale, expresie a principiilor obligativității, contributivității și al solidarității sociale pe care se întemeiază sistemul unitar de pensii public. Astfel, potrivit principiilor mai sus arătate, persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor. De asemenea, funcționarea sistemului de asigurări publice de pensii se întemeiază pe contribuțiile datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite".

20. Cât privește consecințele pretins neconstituționale ale dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010, Curtea apreciază că acestea privesc, în realitate, aspecte ce țin de modul de interpretare și aplicare a legii. Astfel, așa cum Curtea a precizat prin Decizia nr. 614 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 noiembrie 2015, paragraful 14, "textul de lege criticat stabilește categoriile de persoane care sunt asigurate în mod obligatoriu în cadrul sistemului public de pensii, iar nu baza și modalitatea de calcul ale contribuției de asigurări sociale, prevederi care sunt cuprinse în Codul fiscal". De altfel, Curtea constată că înșiși autorii excepției se referă la dispozițiile art. 296²² din Legea nr. 571/2003

privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții incidente la acea dată.

21. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1 - 3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) pct. IV lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Rahela Neacșu și Mihai Neacșu în dosarele nr. 353/96/2017 și nr. 1.509/96/2017 ale Tribunalului Harghita - Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Harghita - Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Patricia Marilena Ionea